

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 02 listopada 2021 r.

PS.I.431.39.2021. SH

**Pan
Arkadiusz Wiśniewski
Prezydent Miasta Opola
Rynek - Ratusz
45-015 Opole**

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 20 sierpnia 2021 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Opolu została przeprowadzona kontrola doraźna w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie¹ oraz wybranych aktów wykonawczych, w związku z skargą Pana (...) z dnia 23 lipca 2021 r. (data wpływu do OUW – 23.07.2021 r.), na działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu w związku z realizacją zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty” w jego rodzinie. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli.

Realizację zadań przez Zespół Interdyscyplinarny w Opolu i grupę roboczą utworzoną do pracy z rodziną Pana (...) w kontrolowanym zakresie ocenia się **negatywnie.**

Z ustaleń kontroli wynika, że:

1. W zakresie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu i grupy roboczej utworzonej do pracy z rodziną Państwa (...) stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punktach od 1 do 21 oraz uchybienia wyszczególnione w części „stwierdzone uchybienia”.

¹ (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 i 956), nazywana w dalszej części wystąpienia pokontrolnego: „ustawą”.

2. Skarga Pana (...) zasługuje na uwzględnienie w części dotyczącej tego, że:

- 1)** *nie został zaproszony jako osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz jako ojciec dwójki dzieci zgłaszający o tym, że jego żona stosuje przemoc również wobec nich, poprzez cyt.:
a) uprowadzenie dzieci z miejsca ich zamieszkania przez jego żonę;
b) wyrwanie dzieci z ich codziennych aktywności szkolnych;
c) pozbawienie syna tak ważnej dla niego terapii; d) odbieranie dzieciom możliwości korzystania z zajęć pozalekcyjnych, w których od lat funkcjonują; e) odcinanie dzieci od kontaktów z nim; f) przemeldowanie dzieci bez konsultacji z nim – na żadne spotkanie grupy roboczej utworzonej do pracy z jego rodziną i tym samym nie miał możliwości przedstawienia sytuacji, związanej ze stosowaniem przemocy w rodzinie przez jego żonę, wszystkim członkom tej grupy.*

Z akt sprawy wynika, że przez cały okres prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie Państwa (...), tj. przez 13 miesięcy, nie zaproszono Pana (...), jako osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz która zgłosiła, że jego żona stosuje również przemoc wobec ich małoletnich dzieci, na spotkanie grupy roboczej, podczas którego miałby możliwość przedstawienia sytuacji panującej w jego rodzinie – z jego punktu widzenia, wszystkim członkom grupy roboczej utworzonej do pracy z jego rodziną. Tym samym pozbawiono go wiedzy i możliwości wpływu na podejmowane przez grupę roboczą ustalenia i decyzje. Powyższe skutkowało również tym, że nie wszyscy członkowie grupy roboczej posiadali bieżące informacje na temat sytuacji, jaka panuje w tej rodzinie – bezpośrednio od Pana (...).

Zorganizowanie spotkania z grupą roboczą było tym bardziej uzasadnione, że wymieniony kilkakrotnie prosił o takie spotkanie podczas rozmów z pracownikiem socjalnym – co zostało zapisane w protokołach z tych rozmów;

- 2)** *nie został poinformowany o tym, że zorganizowano spotkanie grupy roboczej w formie zdalnej, jak również o tym, że w spotkaniu tym uczestniczyła dzielnicowa.*

W aktach sprawy nie ma żadnej dokumentacji, która potwierdzałaby, że Pan (...) został poinformowany o tym, że zorganizowano w dniu 19.03.2020 r. posiedzenie grupy roboczej w sposób zdalny, jak również o tym, którzy członkowie grupy roboczej w nim uczestniczą. Ponadto w aktach sprawy nie ma również dokumentacji, z której wynikałoby, że wymieniony został poinformowany o tym, że sam też uczestniczy w takim posiedzeniu;

- 3)** *przez cały okres prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w jego rodzinie dzielnicowa – członek grupy roboczej, nie skontaktowała się z nim i nie przeprowadziła wizyty w jego miejscu zamieszkania.*

W aktach sprawy nie ma żadnej dokumentacji sporządzonej przez dzielnicowych – członków grupy roboczej, z wykonywanych czynności w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie Pana (...) – w tym również dokumentacji z przeprowadzonej wizyty w jego miejscu zamieszkania, stosownie do § 13 rozporządzenia, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia;

- 4)** *odmówiono mu wglądu do dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty” prowadzonej w jego rodzinie i dopiero po złożeniu pisemnego wniosku o umożliwienie wglądu wyrażono zgodę wyznaczając termin na wgląd do dokumentacji w dniu 21.07.21 r. o godz. 14.30 (tuż przed zamknięciem Ośrodka), przez co nie miał możliwości dogłębnego zapoznania się z całością dokumentacji, jednocześnie nie wyrażono zgody na samodzielne wykonanie fotokopii tych dokumentów, co w jego ocenie jest niezgodne z obowiązującymi przepisami.*

W aktach sprawy nie ma dokumentacji, która potwierdzałaby, że odmówiono Panu (...) wglądu w akta procedury „Niebieskie Karty” prowadzonej w jego rodzinie. Niemniej w toku prowadzonej kontroli Pani Anna Wołoszczuk – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu przedstawiła pisemne oświadczenie Pani Pauliny Głowacz – starszego pracownika socjalnego, w którym wymieniona ustosunkowała się do przedstawionego zarzutu. Z przedmiotowego oświadczenia wynika między innymi, że cyt.: *W kwestii wglądu do dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury NK wskazuję, iż Panu (...) nie odmówiono prawa*

wglądu do niej, poproszono jedynie o złożenie pisemnego wniosku do Przewodniczącej o udostępnienie powyższych dokumentów i sporządzenie kserokopii. Termin oraz godzina kiedy zaproszono Pana (...) na zapoznanie się z dokumentacją został dostosowany do organizacji pracy pracowników realizujących procedurę „NK”, na propozycję tą Pan przystał. Informuję, że pokój, który jest przeznaczony do rozmów z Klientami miał być dostępny w dniu 21.07.2021 r. po godzinie 14.00. Pan (...) podczas przekazywania informacji dot. terminu, w którym może zapoznać się z dokumentacją nie zgłaszał sprzeciwu co do dnia i godziny. W dniu 16.07.21 r. Pan (...) zwrócił się do Przewodniczącej ZI z prośbą o umożliwienie mu wglądu do dokumentacji oraz sporządzenie notatek. Na powyższe Przewodnicząca ZI wyraziła zgodę. W trakcie zapoznawania się z dokumentacją „NK” Pan (...) chciał udokumentować fotograficznie w/w dokumentację. Pracownik socjalny poinformował Pana (...), że zwracał się z prośbą jedynie o wgląd do sporządzonej dokumentacji i wykonania notatek, co zostało w/w umożliwione. Pan (...) został poinformowany, że jeśli chce wykonać fotokopię dokumentacji to powinien złożyć wniosek o powyższe. W dniu 22.07.2021r. Pan (...) zwrócił się z wnioskiem o wgląd w pełną dokumentację oraz możliwość wykonania dokumentacji fotograficznej. Pismem z dnia 29.07.2021 r. Przewodnicząca ZI wyraziła zgodę na powyższe, prosząc jednocześnie o wskazanie dokumentów, które w/w chciałby sfotografować.

Żądanie od Pana (...) – który w prowadzonej procedurze „Niebieskie Karty” ma status osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, pisemnego wniosku o dostęp do dokumentacji prowadzonej w ramach procedury w jego rodzinie nie znajduje żadnego uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa. Ponadto uniemożliwienie wykonania przez wymienionego samodzielnie fotokopii dokumentów z tej procedury, w momencie kiedy umożliwiono mu przeglądnięcie tej dokumentacji, było nieuzasadnione i w sposób oczywisty ograniczyło jego prawo w tym zakresie. Powyższe w sposób jednoznaczny wynika z art. 9c ust. 4 ustawy, który stanowi cyt.: osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, ma dostęp do dokumentacji wytworzonej przy realizacji zadań wynikających z art. 9b

ustawy. Niezaprzeczalnie użyte w przywołanym artykule przez ustawodawcę słowo *dostęp* odnosi się zarówno do przeglądnienia akt, jak również do udostępnienia kopii, wykonania fotokopii, czy też sporządzenia odpisów. Niewłaściwym było również żądanie od wymienionego wskazania dokumentów, których fotokopię chce wykonać – jeszcze przed udostępnieniem mu tych dokumentów. Wymieniony miał prawo dopiero w trakcie przeglądania akt zdecydować, których dokumentów fotokopię chce wykonać;

- 5) *o zamknięciu procedury „Niebieskie Karty” został powiadomiony pismem – bez żadnego spotkania z grupą roboczą i bez przedstawienia mu na podstawie jakich dokumentów i informacji podjęto decyzję o zamknięciu procedury.*

Z akt sprawy wynika, że Pan (...), jako osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz która zgłosiła, że jego żona stosuje również przemoc wobec ich małoletnich dzieci, nie został zaproszony na spotkanie grupy roboczej, podczas którego podejmowana była decyzja o zakończeniu prowadzenia procedury w jego rodzinie. Powyższe było działaniem niewłaściwym, gdyż uniemożliwiono w ten sposób Panu (...) przedstawienie sytuacji panującej w jego rodzinie – z jego punktu widzenia – wszystkim członkom grupy roboczej. Ponadto podczas takiego spotkania bezwzględnie należało wyjaśnić sprawę rozbieżności przedstawianych przez Pana (...) i Panią (...), a które dotyczą ich wspólnego uczestniczenia w terapii małżeńskiej.

3. Skarga Pana (...) nie jest możliwa do zweryfikowania w części dotyczącej tego, że:

- 1) *nie przedstawiono mu całości dokumentacji wytworzonej w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” w jego rodzinie.*

W aktach sprawy nie ma dokumentacji, która mogłaby świadczyć o tym, że odmówiono Panu (...) wglądu do całości procedury „Niebieskie Karty” prowadzonej w jego rodzinie, w której wymieniony ma status osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Ponadto w aktach sprawy nie ma również żadnej dokumentacji sporządzonej z realizacji czynności związanych z udostępnieniem Panu (...)

przedmiotowej dokumentacji. Ponadto w toku prowadzonej kontroli Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiła pisemne oświadczenie Pani P. Głowacz – starszego pracownika socjalnego, w którym wymieniona ustosunkowała się do przedstawionego zarzutu. Z przedmiotowego oświadczenia wynika między innymi, że cyt.: *Osobie ubiegającej się o wgląd w dokumentację zgromadzoną podczas realizacji procedury NK udostępniono całą dokumentację, o którą się ubiegał. Nikt, podkreślam nikt, nie dokonywał selekcji dokumentów. Dokumentacja była kompletna.* Ponadto Przewodnicząca Zespołu przedstawiła również notatkę służbową z dnia 21.07.2021 r., podpisaną przez Panią Aleksandrę Gołębiowską – starszego pracownika socjalnego i Panią Ewę Błażejowską – starszego pracownika socjalnego, w której zapisano cyt.: *Pan (...), ZI43.432.77.2021.PG w dniu 21.07.2021 r. zapoznał się z dokumentacją procedury „NK” w obecności starszego pracownika socjalnego, pani Aleksandry Gołębiowskiej oraz starszego pracownika socjalnego, pani Ewy Błażejowskiej;*

- 2) stwierdził szereg nieprawd i zmienionych faktów w notatkach sporządzonych przez pracownika socjalnego – członka grupy roboczej, które wskazują na luźną interpretację przedstawianych przez niego słów cyt.: 1) miałem powiedzieć iż procedura Niebieskiej Karty została wdrożona zbyt pochopnie, absolutnie nie jest to prawda; 2) dostrzegłem również zapis jakoby wraz z małżonką uczestniczyliśmy w terapii, tym czasem sam korzystam ze specjalistycznego wsparcia.** Przedmiotowy zarzut nie jest możliwy do zweryfikowania, gdyż rozmowy prowadzone przez pracownika socjalnego – członka grupy roboczej, z Panem (...) nie były nagrywane, a tym samym nie można stwierdzić, czy dokumentacja sporządzona z tych rozmów nie przedstawia stanu faktycznego ich przebiegu. Ponadto w toku prowadzonej kontroli Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiła pisemne oświadczenie Pani P. Głowacz – starszego pracownika socjalnego, w którym wymieniona ustosunkowała się do przedstawionego zarzutu. Z przedmiotowego oświadczenia wynika między innymi, że cyt.: *Notatki*

oraz protokoły z rozmów z Panem (...) były sporządzane na podstawie przekazywanych przez niego informacji;

- 3)** *współpraca z pracownikami socjalnymi Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Opolu była trudna i bardzo nieprzyjemna, nie doświadczył merytorycznej rozmowy i możliwości pełnego wypowiedzenia się w sprawie sytuacji panującej w jego rodzinie, a tym samym ograniczono jego prawa obywatelskie.*

Przedmiotowy zarzut nie jest możliwy do zweryfikowania, gdyż rozmowy prowadzone przez pracownika socjalnego – członka grupy roboczej, z Panem (...) nie były nagrywane. Niemniej w aktach sprawy znajduje się obszerna dokumentacja sporządzona przez pracownika socjalnego, na podstawie której można stwierdzić, że umożliwiono Panu (...) wypowiedzenie się w przedmiocie prowadzonej w jego rodzinie procedury „Niebieskie Karty” oraz na temat sytuacji panującej w jego rodzinie.

Ponadto w toku prowadzonej kontroli Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiła pisemne oświadczenie Pani P. Głowacz – starszego pracownika socjalnego, w którym wymieniona ustosunkowała się do przedstawionego zarzutu. Z przedmiotowego oświadczenia wynika między innymi, że cyt.: *Pracownik socjalny realizujący procedurę „NK” każdego miesiąca kontaktował się telefonicznie z Panem (...), dwukrotnie spotkał się z nim osobiście pomimo wydanych obostrzeń dotyczących organizacji spotkań. W/w. zawsze był pytany o sytuację rodziny oraz motywowany do podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji. Nie zgłaszał nic niepokojącego, nie miał zastrzeżeń, w owym czasie, co do przebiegu współpracy w ramach prowadzonej procedury „NK”. (...) Jednocześnie zaznaczam, iż osoba skarżąca na żadnym etapie działań grupy nie wносиła zarzutów pracownikowi socjalnemu, dot. realizacji procedury oczekując jedynie by działania grupy nie zostały zakończone bez rozmowy z małżonką. Sytuacja, w której Pan (...) wskazał na niewłaściwą realizację działań i odmienne oczekiwania nastąpiła dopiero po zakończeniu procedury.*

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nierzetelne wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” poprzez nie wypełnienie go w znacznej części, tj. od punktu VII do XVI, a tym samym nie zostały w nim zapisane ważne informacje dotyczące stosowania przemocy w rodzinie Państwa (...), co narusza przepisy związane z dokumentowaniem działań, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Nie wypełnienie wszystkich części formularza „Niebieska Karta – A” i nie zapisanie w nim wszystkich ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie narusza przepisy związane z dokumentowaniem działań wynikających z § 10 ust. 1 rozporządzenia, a ponadto może spowodować opóźnienie w podejmowaniu działań adekwatnych do sytuacji panującej w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”.

2. Nie udokumentowanie przekazania formularza „Niebieska Karta – B” Panu (...), jako osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, bezpośrednio po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” , stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia – co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Nie udokumentowanie przekazania formularza „Niebieska Karta – B” Panu (...), bezpośrednio po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” narusza § 6 ust. 1 rozporządzenia, a ponadto może oznaczać, że wymieniony nie został odpowiednio poinformowany o sytuacji, w której się znalazł i jakie będą podejmowane dalsze działania w jego sprawie. Formularz „Niebieska Karta – B” stanowi ważny element procedury, gdyż informacje w nim zawarte są podstawowym, usystematyzowanym źródłem wiedzy o prawach osoby doznającej przemocy dlatego też wręczenie go osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie powinno zostać udokumentowane, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia.

3. Nie zachowanie 3 – dniowego terminu przekazania formularza „Niebieska Karta – A” pozostałym członkom Zespołu/grupy roboczej, co jest niezgodne z § 8 ust. 1 rozporządzenia.

Niezachowanie 3 – dniowego terminu, o którym mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia może prowadzić do opóźnienia w udzieleniu natychmiastowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie.

4. Niewłaściwe utworzenie grupy roboczej do pracy z rodziną Państwa (...) przez Zastępcę Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu, co jest niezgodne z art. 9a ust. 10 ustawy.

Utworzenie grupy roboczej przez Zastępcę Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego jest niezgodne z art. 9a ust. 10 ustawy, a tym samym działanie takie może być podważane przez osoby zainteresowane.

5. Nie dostosowanie składu grupy roboczej do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co narusza art. 9a ust. 11 ustawy.

Nie dostosowanie składu osobowego grupy roboczej do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty” może utrudnić udzielenie kompleksowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie. Ponadto brak zaangażowania w prace grupy roboczej wszystkich wymienionych w ustawie grup specjalistów utrudnia realizację podstawowej zasady pracy z rodziną doznającą przemocy – zasady interdyscyplinarności.

6. Nierzetelne opracowanie indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, poprzez nie wyznaczenie zadań dla wszystkich członków grupy roboczej, przez co nie został on dostosowany do sytuacji i potrzeb rodziny, co jest nie zgodne z § 16 ust. 2 rozporządzenia.

Nierzetelne opracowanie indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny powoduje, że nie jest on dostosowany do sytuacji i potrzeb rodziny, a to z kolei może prowadzić do podejmowania nieadekwatnych działań, które mają na celu udzielenie odpowiedniej pomocy rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”.

7. Nie zawiadomienie Policji lub prokuratora o powziętym podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, co jest nie zgodne z art. 12 ust. 1 ustawy.

Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy, który stanowi cyt.: *Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub*

prokuratora, wobec powyższego w sprawie tej należało zawiadomić Policję o tym, że w rodzinie Państwa (...) wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. Nierealizowanie tego obowiązku może skutkować tym, że organy powołane do ścigania tego typu przestępstw nie podejmą właściwych dla nich czynności, a to z kolei może prowadzić do poczucia bezkarności sprawców przemocy w rodzinie.

8. Nie powiadomienie Sądu Rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” wychowywane są małoletnie dzieci i nie wystąpiono o wgląd w sytuację rodzinną dzieci, co jest niezgodne z art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy. Wprowadzie każdorazowe zawiadamianie Sądu Rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” są małoletnie dzieci nie jest obligatoryjne, niemniej niedopełnienie powyższej czynności, może skutkować brakiem poprawy sytuacji dziecka i nieudzieleniem mu odpowiedniej ochrony, tj. Sąd: nie przeprowadzi rozmowy wyjaśniającej i ostrzegawczej z rodzicami; nie pouczy rodziców w przedmiocie wykonywania władzy rodzicielskiej; rodzina nie zostanie poddana nadzorowi kuratora; nie zostanie ograniczona władza rodzicielska lub w przypadku poważnego jej nadużycia albo istnienia trwałych przeszkód w jej pełnieniu nie zostanie ona rodzicom zawieszona lub odebrana.
9. Niewłaściwe wypełnienie formularza „Niebieska Karta – C” tj. podczas rozmowy telefonicznej z Panem (...) – jako osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a nie podczas posiedzenia grupy roboczej w jego obecności, co jest niezgodne do § 8 ust. 2 rozporządzenia.
Stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej na posiedzeniu, w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta – C”.
10. Nie dostosowanie wezwania kierowanego do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie grupy roboczej, poprzez nie zawarcie w nim podstawy prawnej takiego wezwania, tj. § 17 ust. 1 rozporządzenia.

Wezwanie na spotkanie grupy roboczej, które jest kierowane do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, powinno zawierać przepisy na podstawie, których wzywa się osobę na spotkanie grupy roboczej. Osoba wzywana ma prawo zapoznania się z przepisami regulującymi tryb działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, na podstawie których realizowana jest wobec niej taka czynność.

11. Nie zorganizowanie żadnego spotkania stacjonarnej grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, tj. z Panem (...) przez cały okres prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie Państwa (...), tj. przez okres 13 miesięcy, a tym samym realizacja zadań wynikających z art. 9b ust. 3 ustawy jest niewłaściwa. Nie zorganizowanie przez cały okres prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” żadnego spotkania grupy roboczej z Panem (...) jako osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz powiadomiła o stosowaniu przemocy w rodzinie przez jego żonę wobec ich dzieci, uniemożliwiło mu spotkanie się ze wszystkimi członkami grupy roboczej zajmującej się tą sprawą, a tym samym pozbawiło go wiedzy o dokonywanych ustaleniach i podejmowanych decyzjach przez grupę oraz możliwości wpływu na działania tej grupy. Ponadto nie wszyscy członkowie grupy posiadali bieżące informacje na temat aktualnej sytuacji w rodzinie bezpośrednio od niego, a to z kolei mogło powodować u niego poczucie braku podmiotowości we własnej sprawie.
12. Nie wystąpienie przez okres 9 miesięcy od wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” do placówek oświatowych, do których uczęszczają małoletnie dzieci Państwa (...), z wnioskiem o sporządzenie pisemnych opinii o dzieciach, dotyczących funkcjonowania dziecka w danej placówce, a tym samym realizacja zadań wynikających z art. 9b ust. 3 ustawy jest niewłaściwa. Nie występowanie przez grupę roboczą, przez taki długi okres, z wnioskiem do placówek oświatowych o opinię o dzieciach spowodowało, że grupa robocza nie posiadała bardzo ważnych i istotnych dla tej sprawy informacji, a tym samym podejmowane przez nią działania były niepełne i nieadekwatne do sytuacji panującej w rodzinie Państwa (...).
13. Nie zorganizowanie przez okres 13 miesięcy od wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” żadnego spotkania grupy roboczej z osobą, wobec której

istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, tj. z Panią (...), a tym samym realizacja zadań wynikających z art. 9b ust. 3 ustawy jest niewłaściwa. Nie zorganizowanie przez taki długi okres spotkania grupy roboczej z Panią (...) – jako osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie spowodowało, że grupa robocza nie posiadała bardzo ważnych i istotnych dla tej sprawy informacji – bezpośrednio od niej samej, a to w konsekwencji doprowadziło do prowadzenia działań nieadekwatnych do sytuacji panującej w rodzinie Państwa (...).

14. Niewłaściwe sporządzenie protokołu ze spotkania grupy roboczej z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, poprzez nie podpisanie go przez wszystkich uczestników tego spotkania, a tym samym osoby uczestniczące w tym spotkaniu nie znały treści zapisanych w tym protokole i nie miały wpływu na to co zostało w nim zapisane.

Nie zapoznanie z treścią protokołu sporządzonego ze spotkania grupy roboczej wszystkich uczestników tego spotkania powoduje to, że osoby te nie miały wpływu na to, co zostało zapisane w tym protokole, a tym samym nie mogły wnieść ewentualnych uwag i zastrzeżeń do tych zapisów. Powyższe może skutkować również tym, że osoba sporządzająca taki protokół może w sposób niewłaściwy – odbiegający od stanu faktycznego, opisać przebieg takiego spotkania.

15. Niewłaściwe sporządzenie protokołu ze spotkania Pani (...) – jako osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, z grupą roboczą poprzez to, że nie był on sporządzany na bieżąco podczas tego spotkania ale został sporządzany w okresie kilku dni po tym spotkaniu (bez określenia daty jego sporządzenia) i wymieniona nie została zapoznana z jego treścią, a tym samym nie miała wpływu na to co zostało zapisane w tym protokole.

Nie zapoznanie Pani (...) z treścią protokołu sporządzonego z jej spotkania z grupą roboczą spowodowało to, że wymieniona będąc podmiotem tego spotkania nie miała wpływu na to, co zostało zapisane w tym protokole i nie miała możliwości wniesienia ewentualnych uwag i zastrzeżeń do tych zapisów. Powyższe skutkowało również tym, że wymieniona nie została zapoznana z decyzjami, jakie podjęła grupa robocza oraz z zadaniami, jakie zaplanowała do dalszej realizacji.

16. Nie dokumentowanie przez funkcjonariusza Policji realizacji zadań w ramach pracy w grupie roboczej, które wynikają z indywidualnego planu pomocy oraz z § 13 rozporządzenia, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Nie dokumentowanie realizacji czynności może wskazywać na to, że zadania w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z indywidualnego planu pomocy oraz z § 13 rozporządzenia nie są realizowane, co z kolei może skutkować brakiem właściwej diagnozy sytuacji i potrzeb osoby dotkniętej przemocą w rodzinie i jej rodziny, a tym samym niemożnością rzetelnego opracowania indywidualnego planu pomocy. Ponadto pozbawia tą osobę kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy. Nieudzielenie odpowiedniej pomocy osobie, która zwróciła się o tą pomoc, wywołać może również syndrom wyuczanej bezradności, co spowoduje, że w sytuacji wystąpienia kolejnego zdarzenia, nie poinformuje o tym żadnej z instytucji, będąc przekonaną, że jest to bezcelowe i nieskuteczne działanie. Zaniechanie powyższych działań może prowadzić do zagrożenia zdrowia i życia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz członków jej rodziny. Ponadto nieudzielenie kompleksowej pomocy ofierze przemocy w rodzinie spowodować może u sprawcy tej przemocy poczucie bezkarności, mogące doprowadzić do eskalacji działań przemocowych.

17. Nie dokumentowanie działań związanych z udostępnieniem akt prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Nie udokumentowanie działań związanych z udostępnieniem Panu (...) – jako osobie co do której, istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, akt prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” w jego rodzinie narusza § 10 ust. 1 rozporządzenia, a ponadto brak dokumentu opisującego to działanie powoduje niemożność ustalenia, czy czynności zostały przeprowadzone prawidłowo.

18. Uniemożliwienie Panu (...) wykonanie fotokopii dokumentów, które zostały wytworzone w ramach realizacji zadań związanych z procedurą „Niebieskie Karty” w jego rodzinie w czasie, kiedy dokumenty te zostały udostępnione mu do zapoznania, co jest niezgodne z art. 9c ust. 4 ustawy.

Uniemożliwienie Panu (...) wykonanie fotokopii dokumentów, które zostały wytworzone w ramach realizacji zadań związanych z procedurą „Niebieskie Karty” w jego rodzinie, w momencie kiedy dokumenty te zostały udostępnione mu do zapoznania, było nieuzasadnione i w sposób oczywisty ograniczyło jej prawo w tym zakresie, które wynika z art. 9c ust. 4 ustawy.

19. Błędne wskazanie wnioskodawcy we wniosku o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych, który został skierowany do placówki oświatowej. Błędne wskazanie wnioskodawcy we wniosku o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych, który został skierowany do placówki oświatowej spowodowało, że odpowiedź z tej placówki została skierowana do podmiotu nie mającego uprawnień do posiadania wiedzy zawartej w tej odpowiedzi. Taka sytuacja mogła spowodować, że osoby zatrudnione w tym podmiocie weszłyby w posiadanie informacji, do których nie są uprawnione.

20. Zakończenie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie Państwa (...) bez wyjaśnienia wszystkich istotnych dla tej sprawy okoliczności, co jest niezgodne z § 18 ust. 1 rozporządzenia.

Zakończenie prowadzenia procedury w rodzinie Państwa (...) bez wyjaśnienia wszystkich istotnych dla tej sprawy okoliczności wskazuje na to, że grupa robocza niewłaściwie wykonała swoje zadania wynikające z ustawy i rozporządzenia. Ponadto nie wyjaśnienie wszystkich ważnych okoliczności dla tej sprawy może powodować, że zakończenie tej procedury było przedwczesne, a tym samym nie zostały spełnione wszystkie przesłanki wynikające z § 18 ust. 1 rozporządzenia.

21. Protokół podpisała i zatwierdziła Zastępca Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu (bez daty podpisania/zatwierdzenia), co jest niezgodne z § 18 ust. 2 rozporządzenia.

Podpisanie protokołu zakończenia procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie Państwa (...) przez Zastępcę Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu jest niezgodne z § 18 ust. 2 rozporządzenia i może być podważane przez osoby zainteresowane.

Stwierdzone uchybienia:

1. Zaproszenia na spotkanie grupy roboczej kierowane do Dyrektorów placówek oświatowych, do których uczęszczają małoletnie dzieci Państwa (...), zostały

sformułowane niewłaściwie poprzez wskazanie w nich Pana (...) jako osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Niewłaściwe sformułowanie zaproszeń na spotkanie grupy roboczej kierowane do Dyrektorów placówek oświatowych, do których uczęszczają małoletnie dzieci Państwa (...) spowodowało to, że Dyrektorzy tych placówek weszli w posiadanie informacji, do których nie są uprawnieni.

2. Wszystkie sporządzone przez pracownika socjalnego protokoły z przeprowadzonych rozmów z uczestnikami procedury „Niebieskie Karty” zawierają zapisy odwołujące się do Kodeksu Postępowania Administracyjnego, które nie mają zastosowania w procedurze „Niebieskie Karty”.

Sporządzanie przez pracownika socjalnego protokołów z przeprowadzonych rozmów z uczestnikami procedury „Niebieskie Karty” z zapisami odwołującymi się do Kodeksu Postępowania Administracyjnego wprowadzają w błąd osoby zainteresowane, gdyż przepisy te nie mają zastosowania w procedurze „Niebieskie Karty”.

3. Pouczenia, jakie zastosowano wobec Pana (...) – jako osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a które dotyczą tego, że *dzielnicowa nawiąże kontakt z panem (...), poinformuje go, że znęcanie to przestępstwo i jakie są z tym związane aspekty odpowiedzialności karnej*, jest niepełne i niewystarczające.

Stosowanie wobec Pana (...) pouczeń dotyczących tylko tego, że znęcanie to przestępstwo i przekazanie mu informacji, jakie są z tym związane aspekty odpowiedzialności karnej, jest niepełne i niewystarczające, a tym samym wymieniony jako osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie został właściwie pouczony.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiadają:

- 1) za nieprawidłowości wymienione w punktach 1 i 2 odpowiedzialny jest bezpośrednio pracownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Opolu, który wypełniał formularz „Niebieska Karta – A”, a poprzez brak właściwego nadzoru nad tym pracownikiem – pośrednio Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Opolu;

- 2) za nieprawidłowości wymienione w punktach 3, 4, 5, 10, 19, 20 i 21 oraz uchybienie z punktu 1 odpowiedzialna jest bezpośrednio Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu;
- 3) za nieprawidłowości wymienione w punktach 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 oraz uchybienia z punktów 2 i 3 odpowiedzialni są bezpośrednio członkowie grupy roboczej utworzonej do pracy z rodziną Pana (...), a poprzez brak właściwego nadzoru nad pracą tej grupy – pośrednio Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu.

W związku z stwierdzonymi nieprawidłowościami, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718)

zalecam:

- 1) właściwe sporządzanie formularza „Niebieska Karta – A” poprzez wypełnianie wszystkich części formularza i zapisane w nim ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie, stosownie do przepisów związanych z dokumentowaniem działań wynikających z § 10 ust. 1 rozporządzenia;**
- 2) dokumentowanie i przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, bezpośrednio po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A”, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia;**
- 3) przestrzeganie 3 – dniowego terminu przekazania przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu formularza „Niebieska Karta – A” pozostałym członkom Zespołu/grupy, stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia;**
- 4) podjęcie działań mających na celu właściwe tworzenie grup roboczych przez Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu, stosownie do art. 9a ust. 10 ustawy;**
- 5) dostosowywanie składu grupy roboczej do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, stosownie do 9a ust. 11 ustawy;**

- 6) rzetelne opracowywanie indywidualnych planów pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny w celu dostosowywanie ich do sytuacji i potrzeb rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, stosownie do § 16 ust. 2 rozporządzenia;
- 7) zawiadamianie Policji lub prokuratora o powziętym podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy;
- 8) powiadamianie Sądu Rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” wychowywane są małoletnie dzieci i występowanie o wgląd w sytuację rodziny dzieci, stosownie do art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy;
- 9) wypełnianie formularza „Niebieska Karta – C” z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie – w jej obecności i podczas posiedzenia grupy roboczej, stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia;
- 10) dostosowanie wezwań kierowanych do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie z grupą roboczą do § 17 ust. 1 rozporządzenia;
- 11) podjęcie działań dotyczących organizowania spotkań grupy roboczej z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, niezwłocznie po wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” – w celu właściwej realizacji zadań wynikających z art. 9b ust. 3 ustawy;
- 12) niezwłoczne wystąpienie do placówek oświatowych, do których uczęszczają małoletnie dzieci wychowujące się w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, z wnioskiem o sporządzenie pisemnych opinii o dzieciach, dotyczących funkcjonowania dziecka w danej placówce, w celu właściwej realizacji zadań wynikających z art. 9b ust. 3 ustawy;
- 13) podjęcie działań mających na celu organizowanie pierwszych spotkań grupy roboczej z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, niezwłocznie po wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”, w celu właściwej realizacji zadań wynikających z art. 9b ust. 3 ustawy;

- 14) podjęcie działań mających na celu zapoznanie z treścią protokołów ze spotkań osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie z grupą roboczą, jak również innych uczestników tych spotkań oraz dokumentowanie tych działań, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- 15) dokumentowanie przez funkcjonariusza Policji realizacji zadań w ramach pracy w grupie roboczej, które wynikają z indywidualnego planu pomocy oraz z § 13 rozporządzenia, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- 16) dokumentowanie działań związanych z udostępnieniem akt prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- 17) podjęcie działań zmierzających do właściwego stosowania art. 9c ust. 4 ustawy, który odnosi się do dostępu do dokumentacji wytworzonej w wyniku realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- 18) właściwe wskazywanie wnioskodawcy, we wnioskach sporządzanych w związku z realizowaniem procedury „Niebieskie Karty”, o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych kierowanych do placówek oświatowych – tj. Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu;
- 19) zakończenie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” dopiero po wyjaśnieniu wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności, stosownie do § 18 ust. 1 rozporządzenia;
- 20) podpisywanie protokołu zakończenia procedury „Niebieskie Karty” przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu, stosownie do § 18 ust. 2 rozporządzenia;
- 21) właściwe formułowanie treści zaproszeń na spotkanie grupy roboczej kierowanych do Dyrektorów placówek oświatowych, do których uczęszczają małoletnie dzieci wychowywane w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”;
- 22) sporządzanie przez pracowników socjalnych dokumentacji z przeprowadzonych rozmów i ustaleń z uczestnikami procedury

„Niebieskie Karty”, bez zapisów odwołujących się do Kodeksu Postępowania Administracyjnego, w związku z tym, że nie mają one zastosowania w procedurze „Niebieskie Karty”;

23) podjęcie działań mających na celu stosowanie, przez członków grupy roboczej, właściwych pouczeń zarówno wobec osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jaki osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie;

24) zwiększenie nadzoru przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu nad prawidłowością działania utworzonych grup roboczych.

Wyniki kontroli oraz wydane do realizacji zalecenia należy przedstawić Zespołowi Interdyscyplinarnemu w Opolu.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej